

**Pontificia Academia
Mariana Internationalis**

Sessioni plenarie - Plenary session

Programma - Program

25° Congresso Mariologico Mariano Internazionale

**Maria tra teologie e culture oggi.
Modelli, comunicazioni, prospettive**

**Mary between theologies and cultures today.
Models, communications, perspectives**

Roma (online), 8-11 settembre 2021

Mercoledì 8 settembre - Wednesday 8 September

h. 15.00 Inaugurazione

Cardinale Gianfranco Ravasi

Inviato del Santo Padre papa Francesco

Prolusione --- Opening Speech -- Lettura del Messaggio del Papa

Massimo Fusarelli, O.F.M.

Ministro Generale dell'Ordine dei Frati Minori

Saluto

Stefano Cecchin, O.F.M.

Presidente della Pontificia Academia Mariana Internationalis

Presentazione del Congresso - proposte e programmi

Presentation of the Congress - Proposals and Programs

Salvatore M. Perrella, O.S.M

Associazione Mariologica Interdisciplinare Italiana (AMI)

25 anni di Congressi Mariologico-Mariani della PAMI: quali interazioni culturali della loro recezione teologica?

25 Years of Congresses: What Cultural Interactions?

Giovedì 9 settembre - Thursday 9 September

h. 15.00 - ora italiana

Alfonso Langella

Pontificia Facoltà Teologica dell'Italia Meridionale

La mariologia tra teologie e le culture.

Gloria Falcão Dodd, USA

Mariological Society of America

Mary in English speaking cultures.

Giorgina Onofre Villalba, M.D.D.

Centro Mariano de los Siervos de María, Mexico

María en las culturas de lengua española.

Denis Sahayaraj Kulandaisamy, OSM

Preside della Pontificia Facoltà Teologica Marianum - Roma

Nuove frontiere: Maria nel mondo asiatico.

New Frontiers: Mary in Asia

Venerdì 10 settembre - Friday 10 September

h. 15.00 - ora italiana

Manfred Hauke

Deutsche Arbeitsgemeinschaft für Mariologie (DAM)

Maria in der deutschsprachigen Kultur der Gegenwart.

Janusz Królikowski

Polskie Towarzystwo Mariologiczne, Polonia

Maria nel mondo slavo di oggi.

Valdivino Guimarães, CSSR

Academia Marial de Aparecida, Brasile

Maria na cultura da língua portuguesa.

Jean Louis Barré, S.M.

Société Française d'Etudes Mariales (SFEM)

La Vierge Marie dans la culture française aujourd'hui.

Sabato 11 settembre - Saturday 11 September

h. 15.00 - ora italiana

Paulin Poucouta (Congo Brazzaville)

Association des Théologiens Africains (A.T.A.), Abidjan

La Vierge Marie dans le traditions culturelles Africaine.

Ayyoub Chehwan, maronita

Bible Society Center, Beirut - Lebanon

Maria nel mondo arabo cristiano.

Mary in Arabic Christianity

Gian Matteo Roggio, MS

Pontificia Academia Mariana Internationalis

Sintesi e prospettive

Synthesis and Prospects

h. 16.30

Dialogo e Assemblea dei partecipanti

Dialogue and Assembly of participants

Diálogo y Asamblea de participantes

Sessioni linguistiche – Linguistic conferences

**Subota 11 Rujan - Sabato 11 settembre -
Saturday 11 September**

Izlaganja Hrvatske jezične sekcije - Croazia – Croatian

Relazioni della Sezione della lingua croata

**Petak 10 Rujan - Venerdì 10 settembre -
Friday 10 September**

h. 8.30 (croatian time)

Prof. dr. sc. Ivan Karlić – izv. prof. dr. sc. s. Valerija Kovač
Marija u sekularnoj kulturi. Teološko čitanje romana „Evanđelje po Mariji“ Colma Tóibina

Maria nella cultura secolare. Una lettura teologica del romanzo „Il testamento di Maria“ di Colm Tóibin

Prof. dr. sc. s. Katarina Koprek
Blažena Djevica Marija u glazbenom opusu mo. Blaženka Juračića

La Beata Vergine Maria nell'opera musicale di maestro Blaženko Juračić

Dr. sc. Josip Šimić
Arhetipski likovi i tituli Marije u vjeri i pobožnosti naroda Božjega iz perspektive 20. stoljeća

Figure e titoli archetipi di Maria nella fede e pietà del popolo di Dio nella prospettiva di XX secolo

h. 8.30 (croatian time)

Doc. dr. sc. Anto Barišić

Lik Marije u neobjavljenim homilijama Tomislava J. Šagi-Bunića

La figura di Maria nelle omelie non pubblicate di Tomislav J. Šagi-Bunić

Doc. dr. sc. Daniel Patafta

Blažena Djevica Marija u feminističkoj podkulturi

La Beata Vergine Maria nella subcultura feminista

Dipl. theol. Lidija Miler

Pohođenje Marijino kao nadahnuće za novu evangelizaciju

La visitazione di Maria come ispirazione per la nuova evangelizzazione

Mag. theol. s. Tea Barnjak – Mag. theol. Milan Gelo

Lik Marije u pokretu Maria 2.0

La figura di Maria nel movimento Maria 2.0

Sažeci izlaganja hrvatske jezične sekcije

MARIJA U SEKULARNOJ KULTURI. TEOLOŠKO ČITANJE ROMANA „EVANĐELJE PO MARIJI” AUTORA COLMA TÓIBÍNA

Prof. dr. sc. Ivan Karlić –
Izv. prof. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač

Povijesni lik Marije treba ulaziti u dijalog s vremenom, prostorom, kulturom i konkretnim osobama. Jedino tako Marijin lik ostaje živ i njezin način življenja vjere se posreduje kao nenadmašiv primjer novim generacijama vjernika. Na taj način Marija ne ostaje samo povijesna žena iz 1. stoljeća, nego je trajno prisutna u svijesti vjere Crkve i pojedinca kao ona koja je bila obdarena posebnom ulogom u povijesti spasenja i koja je na nenadmašiv način ostvarila Božji poziv. Jedan od načina kako je Marija inkulturirana u pojedinom vremenu, tradiciji, svjetonazoru, jeziku i načinu života jest umjetničko i književno stvaralaštvo koje kroz povijest kršćanstva i kultura obiluje marijanskim temama.

Autori su odabrali jedno suvremeno književno djelo, za koje smatraju da se može predstaviti kao tipična interpretacija Marije u suvremenoj kulturi, kojom prevladava sekularni svjetonazor. Riječi je o kratkom romanu irskoga pisca Colma Tóibína „The Testament of Mary“, čiji je naslov na hrvatskom jeziku netočno preveden kao „Evanđelje po Mariji“. U svome romanu irski pisac predstavlja Mariju dvadeset godina nakon raspeća njezina Sina, koja živi u Efezu, a dolaze joj dva muškarca s nakanom da zapišu njezinu verziju sjećanja na njezina Sina, njegovo djelovanje i njegovu smrt.

Autori zaključuju da Tóibín u svome romanu ne predstavlja povijesnu Mariju evanđelja nego zapravo daje svoju predodžbu lika Marije. Njegovo djelo je primjer obrnute dinamike djelovanja vjere i kulture: sekularna kultura koja uzima vjerske sadržaje i prilagođava ih svome svjetonazoru. Tako se događa jedno izokretanje (inverzija) lika Marije kakav je utemeljen u Svetome pismu te kršćanskoj teološkoj i duhovnoj tradiciji. Marija je prikazana kao osoba bez vjere i povjerenja u Boga, koja nije vidjela smisla u djelovanju i poslanju svoga Sina te je na kraju života ostala ogorčena, zatvorena i do kraja dehumanizirana. Marija je u ovome romanu zapravo izokrenuta u „kontrakulturu“ kršćanskome svjetonazoru.

Autori zaključuju da se u Mariji, kako je prikazana u ovome kratkome romanu, može više vidjeti tip suvremenoga sekulariziranog čovjeka zatvorena za transcendenciju, prepuštena provizornosti života, bez trajnoga životnoga smisla, spremnosti na žrtvu i na predanje za jedan viši cilj. U tom smislu, autori predlažu da se Tóibínov roman može čitati kao poziv da se istinski kršćanski lik Marije ponudi kao odgovor na egzistencijalna traženja suvremenoga čovjeka, koji je u romanu personificiran u anti-Mariji.

* * * * *

BLAŽENA DJEVICA MARIJA U GLAZBENOM OPUSU mo. BLAŽENKA JURAČIĆA

Prof. dr. sc. Katica s. Katarina Koprek

U svojem predavanju predstaviti ću mjesto BDM u glazbenom opusu suvremenog skladatelja i profesora na Umjetničkoj Akademiji Sveučilišta u Splitu, Blaženka Juračića. Juračić je crkveni skladatelj mlađe generacije, koji uz solidnu glazbenu formaciju (u Splitu na Umjetničkoj Akademiji diplomirao glazbu, a na Papinskom institutu za crkvenu glazbu u Rimu postigao licencijatu i magisterij iz kompozicije), poznaje i „duh liturgijskog događanja“. Upravo iz tog vrela izvire njegova kršćanska pobožnost prema Mariji a jednako tako i njegova glazbena umjetnost. Naime, najvažniji glazbeni izvor inspiracija i nadahnuće za Juračića je „Riječ“ koja je po Mariji „Tijelom postala“.

Mo. Juračić sklada na ideji o inkulturaciji gregorijanskih napjeva u kulturu u kojoj živimo. Citira i tumači gregorijanske napjeve različitim skladateljskim postupcima ponirući u kristologiju i mariologiju prenoseći srednjovjekovnu marijansku gregorijansku tradiciju i duhovnost u suvremeni stil. Zbog toga marijanski opus Blaženka Juračića, (od oko 40–ak skladbi) očituje raskoš glazbene sadržajnosti, glazbenih stilova i glazbeno-teološke marijanske poruke.

Osim inkulturacije gregorijanskih napjeva, Juračić se usmjerio na marijansko klapsko glazbeno stvaralaštvo – i prvi je od skladatelja koji spaja klapsko pjevanje s tradicijskim elementima neprolazne ljepote napjeva koji su izrazito zastupljeni u našoj kulturi, (poput glagoljaškog i drugih), a koji u njegovim skladbama poprimaju novo ruho ali ne mijenjaju svoj ekspresivni sadržaj. Takve skladbe marijanske tematike, uz čuvanje naše kulturno-glazbene baštine, imaju i evangelizacijsku ulogu.

Mo. Juračić nadahnut je tradicijom svete glazbe i njenih autentičnih gregorijanskih napjeva. Iako je melodija najekspresivnije sredstvo gregorijanskih napjeva, uz njihov slobodni ritam, skladatelj im je nastojao dati i harmonijsko ekspresivnu vrijednost kroz latentne harmonije, u suvremenom stilu skladanja od jednostavnijeg monodijskog tipa proširujući ih sve do složenih polifonih tehnika u vokalnom i instrumentalnom slogu.

Složenost i preobražaji u Juračićevom marijanskom opusu vidljivi su u simbiozi staroga i novoga, teologije i kulture, u suprotstavljanju disonantnoga i konsonantnoga, podudarnosti simbolike teksta sa simbolikom tonskih nizova i brojeva koji kriju poruku i ulogu Marije u povijesti spasenja.

* * * * *

ARHETIPSKI LIKOVI I TITULI MARIJE U VJERI I POBOŽNOSTI NARODA BOŽJEGA IZ PERSPEKTIVE 20. STOLJEĆA

Dr. sc. Josip Šimić

Kršćanska vjera, pobožnost i teološko promišljanje o Mariji poznaju brojne Marijanske likove i titule već od početaka kršćanstva. Već u Evanđelju susrećemo neke marijanske istine, a potom od 4. stoljeća susrećemo prve učiteljske definicije, koje se neposredno ili posredno tiču osobe Marije i njene uloge u otkupljenu čovjeka. S pojavom i razvojem skolastičke teološke misli susrećemo različite, na prvi pogled neobične Marijine titule, kao npr. *guttur, pons, aqueductus*, itd. Isto tako svima je poznat paralelizam Marija-Eva. Svi poznajemo Lauretanske litanije, koje su ustvari veliki niz marijanskih titula. Marijanske istine iz Evanđelja, učiteljske definicije i tituli iz pobožnosti naroda Božjega isprepliću se i preklapaju te tako nastaju arhetipski likovi Marije, koje je kršćanska vjera i pobožnost kao takve sačuvala sve do naših dana.

Kršćanski puk Mariju shvaća kao primordijalni simbol ili primordijalni arhetip iz kojeg proizlaze brojni arhetipski podlikovi u kojima i pomoću kojih je vjerni narod poima kao zajednica vjernika, ali i kao vjernici pojedinci, shvaća i prihvaća kao uzor kršćanskog života, kao najvažniju i najviše pozicioniranu osobu u kršćanstvu poslije Isusa Krista, koja ipak ostaje posve blizu primjerom, zagovorom i majčinskom brigom svakom kršćaninu. Tijekom povijesti, posebno nakon definicije *Theotokos* (431.) učiteljstvo u tumačenju marijanskog otajstva, a još više kršćanski pobožni puk u svojoj marijanskoj pobožnosti, u trajnom napredujućem procesu učinili su da Marija preuzme ono mjesto koje je u poganstvu bilo rezervirano za poganske božice, naročito mjesto rezervirano za božicu Veliku Majku. Razlika između Marije i tih božica je nemjerljiva. Naime, dok Marija dovodi vjernike do zrele vjere, one vode puk do religije, koja je pogrešna, otuđujuća i koja kao takva ne oslobađa čovjeka. Marija pomaže kršćanima u rastu njihove kršćanske svijesti i savjesti, između ostalog posebno pomažući da

otkriju i shvate estetske vrijednosti važne za shvaćanje i prihvaćanje kršćanske vjere, pa i onog ženskog u toj vjeri.

Narod je zato u svojoj marijanskoj pobožnosti stvorio različite prikaze i likove Marijine osobe dovodeći ih u komplementarni odnos i međusobno prožimanje, kako smo vidjeli u ovom izlaganju. Oni pomažu kršćanskom narodu da Mariju poimaju i osjećaju kao osobu koja im je jako blizu u njihovu svakodnevnom životu. Ova poimanja i viđenja Marijina otajstva kršćanskog puka nisu u kontrastu s onima koje definira Učiteljstvo; naprotiv, oni su u komplementarnom odnosu.

* * * * *

LIK MARIJE U NEOBJAVLJENIM HOMILIJAMA TOMISLAVA J. ŠAGI-BUNIĆA

Doc. dr. sc. Anto Barišić

Prve tragove Šagi-Bunićeva interesa prema mariologiji pronalazimo preko kristologije kao središnje teološke teme kojom se u prvim godinama svoga znanstvenog teološkog i profesorskog rada intenzivno bavio. To bi bio vremenski okvir od 1948. do 1970. godine. U prvom redu treba spomenuti njegov doktorski rad koji je radio od 1948. do 1951. godine pisan na temu kristologije Prokla Carigradskog. Unutar proučavanja tematike za svoj doktorski rad o Proklu, kod Šagi-Bunića pronalazimo jednu od najvažnijih marijanskih homilija 5. stoljeća koju je izrekao Proklo Carigradski a nosi naslov „Homilija o Bogorodici“.

Kroz neobjavljene homilije o Mariji koje je izrekao na marijanske blagdane, svetkovine, spomendane ili druge događaje vezane za povijest spasenja, pronalazimo za Mariju razne nazive kojima se propovjednik služi kako bi svoje slušatelje oduševio za nasljedovanje Marije. Tako je Marija poslušna, radosna, presveta, ona je Bogorodica. Ona je prva vjernica zajedno s Josipom, čuvala je vjeru Crkve dok je njezin Sin, naš Spasitelj bio u grobu. Prva je među svim ljudima dosegla i najveću blizinu s Kristom. Propovjednik Mariju naziva i kraljicom mira, najvećom predstavnicom čovječanstva; ona je posrednica i majka Spasitelja čovječanstva. Česta je tema kroz mariološke homilije Šagi-Bunića da vjernika potiče na nasljedovanje Marijine vjere. Zato govori o Mariji kao prvoj vjernici na čijoj vjeri i vjernik treba natapati svoju vjeru. Marija je po toj vjeri postala i proročica. Propovjednik Šagi-Buniće se u svojim homilijama povremeno i prema potrebi poziva na crkveno učiteljstvo te na patrističku baštinu. Tako na tragu pape Ivana Pavla II. kaže da je Marija početak i cilj spasenja, ona je ikona cilja jer je uskrsnula tijelom i dušom te je u njoj ostvareno sve ono čemu vjernik teži. U jednom trenutku se poziva na sv. Ignacija Antiohijskog i njegove misli iz poslanice

Tralčanima i dijela gdje Ignacije polemizira s doketima kojima je Kristovo tijelo bilo privid.

Propovjednik Šagi-Bunić vješto i spretno koristi Marijine spomendane, osobito svetkovine kako bi vjernicima približio smisao njihova slavljenja. Na tragu Drugoga vatikanskog koncila naziva Mariju slikom Crkve. U jednom trenutku i u jednoj homiliji govori o Marijinoj krunici kao divnom nizu bisera, kao bisernoj ogrlici koja čuva otajstvene događaje Marijina života u povijesti spasenja. Propovjednik povremeno poseže i za naslovima kakve pronalazimo u litanijama o Mariji kao što je npr. Kovčeg zlatni. Ponekad se osvrće i na vjernička hodočašća u neka marijanska svetišta kao što je npr. Lurd i Marija Bistrica te iz svega toga za vjernike izvlači pouku i razlaže poruku o Mariji.

* * * * *

BLAŽENA DJEVICA MARIJA U FEMINISTIČKOJ POTKULTURI

Doc. dr. sc. Daniel Patafta

Donedavno je uglavnom vladala percepcija kako su sve religije, uključujući i kršćanstvo, bastioni patrijarhalnog mentaliteta i kulture. Nakon seksualne revolucije s kraja 60-tih godina 20. stoljeća unutar teološke misli svih kršćanskih vjeroispovijesti razvili su se različiti smjerovi percepcije kršćanstva i kršćanske kulture, gdje se stvorio niz potkultura. Ovakve potkulture ne utječu na veliku glavninu teologa i mislioca, ali postale su dio sustava razmišljanja koji, iako nije dominantan niti službeno prihvaćen, ostavlja traga u teološkom promišljanju, vjerničkoj praksi i percepciji vjerskih istina. Na tom tragu 70-tih godina razvija se feministička teologija, kao posebna grana ženskih studija ili seksualnih (spolnih) studija, u njihovom uskom značenju distinkcije muškarca i žene. Unutar kršćanstva javio se niz autorica različitih religijskih tradicija koje su nastojale svojim pogledom na vjerske istine i praksu transformirati dotadašnje sustave vjerovanja i vjerskih istina u više „ženski“ otvoren (engl. „women-friendly“) sustav. Kombinirajući kritiku i konstrukciju, koja je nužno značila i dekonstrukciju dotadašnjih postavki vjerovanja, stvorio se tipičan feministički pristup teologiji.

Veći broj kršćanskih feminističkih teologija veliki je fokus u svojim radovima usmjerilo na lik Blažene Djevice Marije. Razvila se snažna kritika značenja i uloge Blažene Djevice Marije, samog njezinog lika i simbolike u kršćanstvu. Kritika tradicionalne mariologije unutar feminističke potkulture, u njezinom teološkom i „sekularnom“ usmjerenju, obuhvaćala je kulturološko značenje spola i novi pogled na tijelo u zapadnom svijetu koji se sve više udaljavao od svojih kršćanskih zasada. Različite interpretacije Blažene Djevice Marije unutar feminističkog pokreta često dovode do paradoksalnosti, osobito na području tjelesnosti, napose ženske tjelesnosti.

Feministička kritika uloge i simbolike Blažene Djevice Marije pokušaj je reinterpretacije njezine uloge koja se više nije gledala unutar religijskih i povijesno-spasenjskih okvira, nego je postala kritika koja je vodila prema nekritičkoj i pozitivističkoj dekonstrukciji lika i simbolike Blažene Djevice. Često bez znanstvenog utemeljenja u teologiji, antropologiji i sociologiji, feministička potkultura i njezin govor o Mariji s vremenom je postao ideološki pravac jednog pokreta, koji je, u želji da se poboljša uloga i vrednovanje žene u društvu i Crkvi, doveo do ideološke politizacije cijeloga pokreta stvarajući još jedan segment religijskog i sekularnog post-modernizma.

* * * * *

POHOĐENJE MARIJINO KAO NADAHNUĆE ZA NOVU EVANGELIZACIJU

Dipl. theol. Lidija Miler

Izlaganje je podijeljeno u dva dijela: u prvome se razmatra događaj Marijinoga pohoda rođakinji Elizabeti kako ga donosi evanđelist Luka u prvome poglavlju svoga Evanđelja (Lk 1,39-45), s posebnim osvrtom na Marijin hvalospjev *Veliča/Magnificat* (Lk 1,46-55), kao vrhunac i krunu ovoga susreta dviju trudnica odnosno susreta Boga i čovjeka po prisutnosti Isusa Krista i sv. Ivana Krstitelja kao još nerođene djece pod majčinim srcem. Elizabeti je u ovome događaju susreta dano izraziti se i opisati svoju ulogu silinom riječi i osjećaja, ushićeno, glasno, a Marija je došla, ušla u kuću i pozdravila. Ona je prisutna tiho, u nježnoj brižnosti i zauzetosti za blisku osobu u potrebi. Njezina se uloga gradi, raste i razvija. Po završetku susreta uloge sudionica mijenjaju se: Elizabeta postaje tiha i samozatajna; njezino je bilo prepoznati Marijinu istinsku ulogu, snažno to izraziti i time je njezina mjera ispunjena. Marijin odgovor na Elizabetinu radost je *Magnificat*. Bogu daje prvo mjesto, svu svoju radost i ushićenost polaže prvo u Boga. Sebe naziva *neznatnom službenicom* dok Bogu daje prvenstvo za sve što jest i što će ljudima kroz svo vrijeme značiti. Nigdje ne ističe sebe, čak ni kada kaže da će je *od sad svi naraštaji zvati blaženom*, jer to nije njezina zasluga. Marija nije blažena zato što je nešto vrhunsko sama od sebe postigla već zato jer *joj velika djela učini Svesilni*. I tu je „ključ“ zašto Marijin pohod Elizabeti i njihov susret kako je opisan u Lukinome evanđelju može biti nadahnuće za novu evangelizaciju: Marija hita ususret čovjeku u potrebi u običnosti životnih situacija, ali donoseći najizvrsniju pomoć: Isusa Krista, Živoga Boga kojega je čovjek pozvan prepoznati i mijenjati se snagom toga susreta, kako bi ostvario željeno ozdravljenje, mir, dobio novu snagu, jakost, jasnoću pogleda i *novo srce* za suočavanje s izazovima svakodnevice.

Drugi dio izlaganja počinje kratkim uvodom o važnosti, potrebi i nužnosti (nove) evangelizacije. Donosi se nekoliko situacija iz svakodnevnog ljudskog života u kojima je događaj pohoda Marijina trudnoj rođakinji Elizabeti tj. svakomu čovjeku od začeca do zrele dobi nadahnuće i ohrabrenje za življenje *Radosne vijesti* u običnosti života, a potkrijepljeno tekstovima Apostolske pobudnice pape Franje *Evangellii gaudium*. Čitati, razmatrati i autentično živjeti Božju riječ u iščitavanju suvremenih znakova vremena donosi se kao najizvrsniji model za izvršenje poslanja koje nam Crkva daje: donositi Boga svijetu u jednostavnosti i običnosti, baš kao što je Marija *ustala i pohitila u Gorje*. I tu čitamo posebnost Njezina puta. Marija nas, snagom Duha Svetoga, upućuje da uvijek idemo „gore“, da se ne zadržavamo u običnosti života iako u toj običnosti živimo. Ona nas potiče da ta svakodnevnost ne postane ravnodušnost i površnost nego da hitimo preobražavati svijet u kojem živimo postojanom ukorijenjenošću u svojem kršćanskom identitetu i snagom osobnog prebivanja u Kristu. Predlaže se da nam Marijin način djelovanja bude primjer i nadahnuće, a da Mariju prihvatimo kao učiteljicu i *majku nove evangelizacije*, kako je naziva papa Franjo. Modela ima puno, a Put je vazda jedan i nepromjenjiv: Isus Krist, kojega Marija donosi ovome svijetu – to je prva i uvijek nova evangelizacija, jednako važna onda i sada, jednako nova i potrebna tada i sada.

* * * * *

LIK MARIJE U POKRETU *MARIA 2.0*

Mag. theol. Božana s. Tea Barnjak – Mag. theol. Milan Gelo

Autori se u svome izlaganju bave likom Marije u pokretu *Maria 2.0*. U prvom dijelu izlaganja prvo će biti prikazana kratka povijest nastanka pokreta, koji je u Katoličkoj Crkvi u Njemačkoj izazvao veliku pozornost. *Maria 2.0* je pokret njemačkih katolkinja, koji nema jasno definirano strukturu i u sebi sadrži heterogene ideje. Nastaje 2019. godine kao inicijativa nekoliko njemačkih katolkinja, koje, potaknute slučajevima seksualnoga zlostavljanja u Katoličkoj Crkvi u Njemačkoj, odlučuju poduzeti neke konkretne korake. Jedna od središnjih ideja samoga pokreta je zalaganje za promjenu položaja i uloge žene u Katoličkoj Crkvi, s namjerom da žene, jednako, kao i muškarci, imaju pravo na sve crkvene službe. Kao simbol svih žena u ovom je pokretu prikazana Marija, koja predstavlja ženu koja šuti, koja nema pravo govora i kojoj pripada drugotno mjesto u životu Crkve, što vrlo zorno prikazuje i zaštitni znak cijeloga pokreta – ikona Marije s flasterom na ustima. Samim time, pokret u svome djelovanju iznosi drugačije tumačenje Marije u usporedbi s onim tradicionalno-katoličkim teološkim pristupom Mariji.

Marija je u ovome pokretu prikazana kao žena, nju se tumači kao čovjeka. Ona treba biti „skinuta s prijestolja“, tj. Marija pripada ljudskome rodu i potpuno je neovisna od Isusa Krista, kojega se vrlo rijetko spominje u samome pokretu. Time je Marijino bogomajčinstvo potpuno stavljeno u drugi plan, a snažno se naglašava činjenica da je Marija žena. Osim toga, Marija je u djelovanju pokreta prikazana odvojeno od Crkve, što se na poseban način vidi u tzv. „akcijama“ samoga pokreta, pri čemu svi zagovaratelji njihovih ideja u tradicionalno marijanskim mjesecima u godini (svibanj i listopad) ostaju izvan crkava, ne sudjeluju u liturgiji i time pokazuju da u Crkvi treba mijenjati sliku Marije. *Maria 1.0* ili tradicionalni prikaz Marije je, po njihovu mišljenju zastario i treba ga mijenjati, a moderni

čovjek zahtjeva „ažuriranje“ Marijina lika – *Maria 2.0*. Autori napominju da se time lik Marije tumači svrsishodno, tj. u skladu sa zahtjevima samoga pokreta, a istovremeno se ovim šalje poruka da je u Crkvi potrebna promjena svijesti o nekim problemima i da Crkva treba pronalaziti odgovore na pitanja suvremenih katolika, kojima pripada i pitanje mjesta i uloge žene u životu Crkve.

* * * * *

Hrvatski mariološki institut
Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu